

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Sect. I. Qvibus rationibus probari poßit Deum esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

CAPVT I.

De existentia Dei.

SECTIO I.

*Quibus rationibus probari possit
Deum esse.*

Quamuis huius quaestionis propositionem pie
interdicere videatur, refugiatque animus vel
lum cogitare, quòd Dei existentia in dubium
uocari possit; nihilominus cum non desint impij, qui
testatur Propheta ps. 52. dicant in corde suo (non est D
us) & cum aliquando etiam pij tentationibus importun
circa ipsam Dei existentiam exagitentur, ideo non erit
utile breuiter hic rationes praecipuas adnotare, quibus
Theologi Dei existentiam, non quidem à priori, hoc e
per causam (quod impossibile est) sed à posteriori, hoc e
per effectus, probare solent: vt enim rectè dicit Sapien
Sap. 13. *A magnitudine speciei & creaturae, cognoscibiliter p
terit creator horum videri.* Et Apostolus ex creaturarum
consideratione, Deum ita euidenter cognosci posse dicit
vt planè asserat esse inexcusabiles eos, qui Deum per ill
non cognouerunt, vel cognitum non glorificauerunt.
Sunt autem quinque praecipuae rationes, quibus S. Doct
& cum illo communiter Theologi existentiam Dei probant.
Prima ducitur ex motu seu mutatione rerum creatur
rū; nam sensu patet, aliqua moueri seu mutari: omne aut
rem, quod mouetur, ab alio mouetur, nihil enim moue
tur, nisi prout est in potentia ad id, ad quod mouetur, sic
ut nihil mouet aliquid, nisi secundum quod est in actu, e
ducendo illud de potentia in actum; & quia non est possi
bile idem simul esse in potentia & in actu secundum
dem

dem; hinc sequitur necessario, quod oportet aliud esse mouens, aliud motum, cum autem non procedatur in infinitum, quod impossibile est, & nullâ ratione concipi potest, necesse est deuenire ad aliquem primum motorem, qui à nullo moueatur, & à quo motus omnis aliorum incipiat: & hunc dicimus Deum.

Secunda ratio ducitur ex consideratione causæ efficientis; in istis enim sensibilibus inuenitur ordo causarum efficientium; nihil enim potest esse causa sui ipsius, alioquin esset prius se ipso, nec etiam admitti potest progressus in infinitum, vt supra dictum est; quare necesse est deuenire ad aliquam primam causam efficientem, quæ à nulla alia superiori oriatur, & à qua alij omnes effectus procedant: & hæc prima causa est Deus.

Tertia ratio ducitur ex possibili & necessario; cum enim ea omnia, quæ videmus in rerum natura, possint non esse: si omnia, quæ sunt, huius conditionis essent, potuissent omnia non existere, & sic aliquando potuisset nihil esse, & ex consequenti neque modò aliquid esse; cum illud, quod potest non esse, non potuerit à se ipso incipere esse; neque etiam ab alio, si totum, quod est, tale est, vt possit non esse: quare, ne illud absurdum sequatur, admittendum est aliquod ens necessarium per se, quod semper sit, & quod aliter se habere non possit, à quo alia omnia possibiliha suum esse accipiant: & hoc est, quod vocamus Deum.

Quarta ratio desumitur ex varijs gradibus, qui in rebus inueniuntur; in illis enim inuenitur aliquid magis & minus bonum, verum, perfectum, &c. sed magis & minus dicuntur de diuersis, secundum quod diuersimode appropinquant ad aliquid, quod maxime est, ac proinde quod est optimum, verissimum, perfectissimum, & ex consequenti, quod est maxime ens; quod autem dicitur maxime tale in aliquo genere, est causa omnium, quæ sunt illius generis: vnde sequitur esse aliquid, quod in omnibus entibus est causa ipsius esse, & totius bonitatis, veritatis, & perfectionis, quæ ipsis inest: & hoc dicimus Deum.

Quinta denique ratio ducitur ex gubernatione rerum videmus enim, quòd aliqua, quæ cognitione carent, licet corpora naturalia, operantur propter finem quem: quod apparet ex hoc, quia semper aut frequentius eodem modo operantur, vnde patet, quòd non à casu, sed ex intentione perueniunt ad finem: ea verò, quæ cognitione carent, non tendunt in finem, nisi directà ab aliquo cognoscente & intelligente; est igitur in rerum naturam quod perfectissimum intelligens, à quo res omnes naturales in suos fines diriguatur: & hoc dicimus Deum.

His rationibus ex S. Doctore desumptis duas alias magis populares addere possumus; i. est, quâ vititur S. Augustinus libro contra gentiles, vbi Deum esse probat conflictu perpetuo elementorum inter se, ob contrarias qualitates, quibus constant; quo quidem conflictu licet se perpetuo infestent, & ad mutuam destructionem continuo tendant, tamen illâ non obstante conseruantur, perseverant in omnem temporum longinquitatem. *qui fieri non posset, inquit ille S. Pater, vt ista omnia inuicem confligant & contraria durarent, & conseruarentur, nisi si quis aliquis esset moderator ac Dominus, qui ea sociaret, cuius elementa ipsa, velut heri famuli, ad nutum obtemperarent.*

Ratione diuersa S. Gregorius Nazianzenus orat. 4. pulchritudine, ordine, situ, dispositione, proportione, & rerum omnium huius vniuersi, ac præsertim (vt cetera dicantur) ex tam constanti tamque mirabili cœlorum motu, solisque accessu & recessu demonstrari posse existimat, esse aliquem summum creatorem & conseruatores qui hæc omnia tam diuersa regat ac moderetur. Et Chrysostronus hom. nonâ ad pop. Antiochenum ait, certaturas tam clarè suum conditorem prædicare, vt neque Scythia, neque barbarus, neque Indus, neque yllâ alia gens sit, quæ hanc vocem omni tubâ clariorem intelligere non possit.